

De Staat van de rechtshandhaving Sint Maarten 2022
Het versterken van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde

De Staat van de rechtshandhaving Sint Maarten 2022
Het versterken van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde

Opdrachtgever: Raad voor de rechtshandhaving
April 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Ontwikkelingen 2022	5
2.1 Inleiding.....	5
2.2. Voornaamste hoogtepunten en knelpunten organisaties 2022.....	5
2.2.1 Ministerie van Justitie	5
2.2.2 OM	6
2.2.3 Kustwacht.....	7
2.2.4 KPSM	7
2.2.5 Landsrecherche.....	8
2.2.6 Gevangenis en MLC.....	9
2.2.7 IGD.....	11
2.2.8 Voogdijraad	12
2.2.9 SJIB	12
2.2.10 Douane.....	13
2.2.11 MOT	14
2.2.12 Andere relevante ontwikkelingen.....	15
2.3 Overkoepelende thema's 2022.....	16
2.3.1 Versterking rechtsstaat Sint Maarten en scheefgroei	16
2.3.2 Samenwerking op nationaal niveau en binnen het Koninkrijk	18
2.3.3 Forensische zorg en uitvoering maatregelen.....	19
2.3.4 Capaciteitstekort.....	19
2.3.5 Aard van de justitiële werkzaamheden vs. bureaucratie.....	20
2.3.6 Bestuurlijke aanpak.....	21
2.3.7 Stelselmatige niet opvolging aanbevelingen Raad en uitbreiding taken Raad	21
2.4 Inspecties Raad 2022	22
3. Tot slot.....	24
Bijlage 1: Gepubliceerde rapporten van de Raad vestiging Sint Maarten	25

1. Inleiding

De Raad voor de rechtshandhaving (de Raad) bestaat uit in totaal drie leden die allen bij koninklijk besluit worden benoemd. De Raad is op grond van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving (Rijkswet Raad) in de landen Sint Maarten, Curaçao en voor Nederland, voor zover het betreft Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES) belast met de uitvoering van algemene inspectie met betrekking tot de effectiviteit, de kwaliteit en het beheer van de justitiële organisaties. Deze organisaties betreffen op Sint Maarten: de Pointe Blanche Gevangenis en huis van bewaring (hierna: de gevangenis), het jeugdrehabilitatie centrum genaamd Miss Lalie Center (MLC), het Openbaar Ministerie (OM), de Landsrecherche (LSM), het Korps Politie Sint Maarten (KPSM), de Kustwacht (KW), de Immigratie- en Grensbewakingsdienst (IGD), de Stichting Justitiële Instellingen Sint Maarten (volwassenreclassering; SJIS) en de Voogdijraad (jeugdreclassering; VR). Belangrijke andere bij de rechtshandhaving betrokken organisaties zijn: het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT), de Douane, de Koninklijke Marechaussee (KMar), het Recherchesamenwerkingsteam (RST), de Mental Health Foundation (MHF), de Turning Point Foundation (TPF) en Safe Haven.¹ Voorts is de Raad belast met de algemene inspectie van de kwaliteit en effectiviteit van de justitiële samenwerking tussen de landen.

Voor Sint Maarten heeft de Raad van 2011 tot en met 2022 57 (vervolg)onderzoeken gepubliceerd over uiteenlopende maatschappelijke thema's (zie [bijlage 1](#)). De Raad voert onafhankelijke, professionele en objectieve inspecties uit. De rapporten met aanbevelingen over specifieke onderwerpen biedt de Raad aan de minister van Justitie aan. De minister moet vervolgens het inspectierapport en zijn reactie daarop in overeenstemming met de Rijkswet Raad binnen zes weken aan het parlement van Sint Maarten zenden. Daarnaast brengt de Raad op grond van artikel 33 Rijkswet Raad elk jaar een verslag uit over de Staat van de rechtshandhaving (de Staat). De Staat bevat een meer algemeen beeld van de ontwikkelingen in de rechtshandhaving en bevindingen die de afzonderlijke inspecties ontstijgen. De Staat wordt ieder jaar rechtstreeks aan de minister van Justitie en de Staten aangeboden.

De focus van de laatste Staat (2021) lag op de ontwikkelingen met betrekking tot de versterking van de rechtsstaat en de rechtshandhaving. Ook de meest recente inspectierapporten van de Raad met betrekking tot grensoverschrijdende criminaliteit en de in 2021 uitgevoerde inspecties kwamen aan bod. Daarnaast heeft de Raad de positieve ontwikkelingen binnen het ministerie van Justitie in 2021 benoemd.

Onderhavige Staat borduurt voort op de versterking van de rechtsstaat en rechtshandhaving en richt zich grotendeels op de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Aan de hand van de ontwikkelingen in met name 2022 wordt stil gestaan bij verschillende hoogte- en knelpunten, de gevolgen daarvan en wordt de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde in breder perspectief geplaatst. Dit alles speelde zich af gedurende de nasleep van de Covid-pandemie en op weg naar het "nieuwe normaal".

In hoofdstuk 2 beschrijft de Raad de ontwikkelingen in 2022. Hierbij komen met name de voornaamste hoogte- en knelpunten van de verschillende justitiële organisaties aan bod alsmede andere relevante ontwikkelingen. Ook gaat de Raad in op verschillende relevante overkoepelende thema's. Hoofdstuk 3 bevat een slotbeschouwing.

¹ Afhankelijk van het onderwerp betreft de Raad een of meerdere organisaties bij zijn inspecties. Echter kent de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving de Raad geen bevoegdheden toe ten aanzien van deze organisaties.

2. Ontwikkelingen 2022

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de voor het ministerie van Justitie en de justitiële organisaties voornaamste hoogte- en knelpunten in 2022 beschreven. Daarna gaat de Raad in op daaruit en uit de andere ontwikkelingen in 2022, voortvloeiende overkoepelende thema's.

2.2. Voornaamste hoogtepunten en knelpunten organisaties 2022

2.2.1 Ministerie van Justitie

De minister van Justitie heeft in 2022 ingezet op personeelsissues en het opzetten van een structuur voor het ministerie van Justitie. Zo is begonnen met de implementatie van een personeelsinformatiesysteem en het centraliseren van personeelsdossiers. Ook hebben de HR-medewerkers deelgenomen aan een vierdaagse workshop over rechten van ambtenaren en het adviseringsproces. Het tekort aan personele capaciteit binnen (het stafbureau van) het ministerie van Justitie was vrijwel geheel 2022 merkbaar. Er zijn onder meer vacatures voor verschillende (kritieke) functies uitgezet, waaronder die voor een Secretaris-Generaal, hoofd Justitiële Zaken, hoofd HR en een beleidsmedewerker, waarvan een deel onvervuld is gebleven. Wel werden enkele functies waargenomen, zoals die van de S-G en het hoofd Justitiële zaken. Eind 2022 is wel een hoofd Justitiële zaken en een hoofd HR aangesteld. Het functieboek Justitie is eind 2021 goedgekeurd en vastgesteld. Het was de bedoeling om het functieboek eind 2022 in werking te laten treden, echter is dit tot op heden nog niet gebeurd. Er zijn onder meer knelpunten op het gebied van een oplossing voor de betalingen die met terugwerkende kracht gedaan moeten worden. Op het gebied van het updaten van ministerieel beleid is het in september 2022 gepubliceerde wapenbeleid noemenswaardig. Dit beleid bevat de procedure en criteria over de aanvraag en het bezit van een wapen en beoordeling daarvan. Voorts is overeenkomstig de Landsverordening klachtencommissie politieel optreden bij Landsbesluit de bedoelde externe en onafhankelijke commissie voor de behandeling van klachten over de politie opgericht.

Er zijn door de minister in 2022 twee conferenties georganiseerd, namelijk de zogenaamde justitieweek met als thema *'Justice with efficiency'* en de eerste jaarlijkse *'Anti-counterfeiting and brand protection'* conferentie.

In 2022 is ook door het ministerie ingezet op samenwerking met verschillende andere ministeries. Zo hebben de ministeries van Justitie, Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid (VSA) en Toerisme, Economische Zaken, Verkeer en Telecommunicatie (TEZVT) de gezamenlijke multidisciplinaire controles weer opgepakt, waarbij expliciet sprake was van assistentie door partijen belast met de rechtshandhaving. De ministeries van VSA en Justitie hebben ook specifiek ingezet op illegale arbeid. En de ministeries van Justitie, VSA en TEZVT hebben een pilotproject gelanceerd voor het aanpakken van de problematiek omtrent immigratie en arbeid van buitenlanders. Voorts bekeken de ministeries van Justitie en VSA de samenwerking en mogelijke coördinatie van werkgelegenheid voor (ex-)gevangenen. Ook heeft het ministerie een nieuwe televisieserie gelanceerd genaamd *'HVB unscripted'*, waarin inzicht wordt gegeven in en bewustwording wordt gecreëerd over het leven van gedetineerden.

Ook is er in 2022 aandacht (gevraagd) voor slachtoffers en minderjarigen. Het bureau slachtofferhulp is, ondanks dat er diverse vacatures zijn uitgezet, ook in 2022 niet van de grond gekomen. Dit wordt nog immer als een groot gemis ervaren. Voortvloeiende uit het Justitieel Vierpartijen Overleg (JVO) is in 2022 door de ministers van Justitie een *Memorandum of Understanding* ‘werkproces grens bij evacuatie van kinderen tijdens een natuurramp’ vastgesteld. Ook is er vanuit het JVO aandacht van de ministers voor onderwerpen zoals migratiebeleid, grensoverschrijdende criminaliteit, uitwisseling van informatie en gegevens, bestuurlijke aanpak ondermijning, versterking van toezicht aan de grens en repatriëring van ongedocumenteerden. Zo hebben de landen een werkgroep ingesteld voor de bestuurlijke aanpak van ondermijning.² Opdracht van de werkgroep is om te faciliteren bij het opstellen van een probleemanalyse, het inventariseren van bestaande wensen en initiatieven en het opstellen van plannen van aanpak. Nederland stelt vanaf 2022 elke jaar een bijdrage van €1 miljoen beschikbaar voor de bestuurlijke aanpak van ondermijning in de landen. De samenwerking tussen de ministers komt naast deelname aan het JVO ook tot uiting in de in 2022 opgestarte justitiële tripartite bijeenkomsten van de ministers van Justitie van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Hierin is onder meer gefocust op de onderwerpen politie, gevangenis, opleiding (uniform curriculum) en forensische zorg.

Ook waren er in 2022 ontwikkelingen op het gebied van elektronisch toezicht. Begin 2022 heeft de minister van Justitie een driejarig contract getekend, bestaande uit de lease van 20 enkelbanden en een monitoringssoftwaresysteem. Dit zou moeten bijdragen aan het verlichten van de bestaande capaciteitsproblemen van de gevangenis (zie ook paragraaf 2.3).

Hoogtepunten		Knelpunten
Inzet HR gerelateerde zaken		Financiële capaciteit
Samenwerking interministerieel en binnen het KR		Personele capaciteit
Elektronisch toezicht		Inwerkingtreding functieboek Justitie
Protocol evacuatie minderjarigen		Bureau slachtofferhulp

2.2.2 OM

Het in 2021 door het OM en de SJIS gelanceerde initiatief op het gebied van herstelrecht, genaamd ‘*Domestic Violence and Mediation Project*’, is ook in 2022 voortgezet. Er zijn verschillende “mediation” vaardigheden trainingen en workshops gegeven in 2022 aan mensen in de justitiële- en sociale keten, waaronder aan 14 politieagenten van het KPSM. Voorts heeft het OM in 2022 ingezet op het opsporen en vervolgen van een aantal specifieke zaken en hebben deze geleid tot verschillende succesvolle berechtingen. Ook heeft het OM ingezet op de inning van boetes, door onder meer conform hun procedure het versturen van brieven en controles door de politie. Het grootste knelpunt in 2022 was het personeelstekort. Het parket in eerste aanleg heeft lang moeten wachten op een vervangende officier van Justitie en vrijwel geheel 2022 (en tot op heden) beschikte het parket niet over een beleidsmedewerker. Er wordt voor zover dat kan in de tussentijd een beroep gedaan op de beleidsmedewerkers van het parket PG te Curaçao. Ook leidt het grote personeelstekort bij de politie en het gebrek aan celcapaciteit ertoe dat er door de daarvoor verantwoordelijken moeilijke keuzes gemaakt moeten worden in verband met het (vervroegd) in vrijheid stellen van gedetineerden. En in het verlengde

² Zie bijvoorbeeld <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-9db66bc1-91f8-46e7-a1b9-2653fd730368/pdf>

daarvan tot het niet kunnen executeren van vonnissen. Verder is er een goede samenwerking tussen het OM en alle ketenpartners.

Hoogtepunten		Knelpunten
'Domestic Violence and Mediation Project' – mediation training		Personele capaciteit
Succesvolle opsporing, vervolging en berechtingen		Niet kunnen executeren van vonnissen
Inning van boetes		

2.2.3 Kustwacht

De Kustwacht heeft als zijn missie geformuleerd: "Het leveren van maritieme veiligheid (*safety & security*) in het Caribisch gebied door opsporing, toezicht (handhaving) en dienstverlening." Het is de visie van de Kustwacht om vanaf 2025 invulling te geven aan haar missie door zelfstandig 24/7 Intelligence Gestuurd Politieoptreden in het maritieme domein. Er is een Justitieel beleidsplan Kustwacht 2022-2025 en een Lange Termijn plan 2019-2028 materieel en een lange termijnplan personeel opgesteld. In 2022 zijn er voor de Kustwacht ook nieuwe richtlijnen voor de justitiële taken afgesproken ter verbetering van de uitwisseling van informatie, kennisdeling en specialismen. Vanwege de wijze waarop de Kustwacht is georganiseerd, zijnde intereilandelijk, hebben zij een eigenstandig functieboek 'in place'. De Kustwacht heeft voor het kunnen vervullen van de beoogde 24/7 bemensing enkele wervingscampagnes opgezet en zal dit ook in de komende jaren voortzetten. Er wordt geïnvesteerd in opleiding van nieuw personeel, waarbij specifiek aandacht is voor (de Nederlandse) taal. De Kustwacht wijst er wel op dat het werven van personeel voor Sint Maarten moeilijker is in vergelijking met de andere eilanden. De 'vijver' is op Sint Maarten veel beperkter dan elders, vanwege de kleinschaligheid en het beperktere aanbod. De maritieme grens met de Franse kant blijft een knelpunt voor wat betreft de tijd, financiën, efficiency en het kunnen achtervolgen van mensen die de grens oversteken. Door beide kanten wordt ingezet op betere samenwerkingsafspraken op operationeel niveau, echter moet dit eerst op politiek niveau opgepakt worden.

Hoogtepunten		Knelpunten
Nieuwe richtlijnen		Kleine 'vijver' voor werving
Inzet op 24/7 IGP		Maritieme grens Sint Maarten – Franse kant

2.2.4 KPSM

Het KPSM heeft in 2022 het informatiegestuurde dashboard 'Cognos' in gebruik genomen. Het dashboard geeft onder meer inzicht in criminaliteitscijfers en geeft informatie met betrekking tot verzuim, opleidingen en capaciteitsmanagement. Het faciliteert de wekelijkse aansturing en stelt het KPSM beter in staat om snel en onderbouwd een veiligheidsbeeld te generen en dat ook te kunnen communiceren. Voorts is ook de langverwachte researchmodule in Actpol medio 2022 in gebruik genomen. Het KPSM heeft ook ingezet op het schrijven en updaten van procedures en andere documenten. Deze zijn allemaal centraal te vinden op het intranet van het korps. Verder heeft het korps op het gebied van materiaal, nieuwe kogelwerende vesten ontvangen.

Gedurende het jaar hebben verschillende korpsleden alsook ander personeel van justitiële partners verschillende cursussen gevolgd, waaronder 'vaste kern leidinggevende', crisismanagement en een analisten cursus. En zijn er ook voorlichtingen gegeven over geestelijke gezondheid aan aspiranten door

onder meer de Mental Health Foundation. Zoals het voorgaande jaar is ook in 2022 – dit keer op Bonaire - de Financieel Economische Criminaliteit (FINEC-)leergang georganiseerd, waaraan ook personeel van het KPSM heeft deelgenomen. Voorts is ingezet op de samenwerking met de Franse kant door middel van overleggen over onder meer een nieuw politiebureau, het terugdringen van overvallen en de aanpak van mensenhandel en mensensmokkel. Daarnaast is via het College van Korpschefs (CvK) ook in 2022 verder voortgebouwd op de versterking van deze interregionale samenwerking, waarbij de verschillende korpsen onder meer verschillende portefeuilles onder zich hebben. Zo nam het KPSM medio 2022 conform hun portefeuille een vijftal volledig aan de huidige standaarden voldoende audioverhoorkamers voor volwassenen en een voor minderjarigen in gebruik. Veel van de door het CvK opgepakte onderwerpen, zoals opleidingen, worden mogelijk gemaakt door financiering van (Europees) Nederland. In het JVO van augustus 2022 is het belang van het op orde hebben van de lokale handhavingdiensten benadrukt. Voorts was ook in 2022 aandacht voor handhaving door de politie op overlast en crimineel gedrag van jeugdigen in bepaalde gebieden. In dat kader is op 2 september 2022 het 'Besluit van de minister van Justitie tot aanwijzing van een gebied van verscherpte strafrechtelijke handhaving in verband met overlast en crimineel gedrag door spijbelende en rondhangende jeugdigen' (no. 410-2MB/JUS) in werking getreden, geldend tot 1 juli 2023. Hierin is een combinatie van strafrechtelijk toezicht, handhavend optreden en preventief optreden opgenomen.

In oktober is het besluit om de werkzaamheden van de Voortgangscommissie Sint Maarten in het kader van de monitoring van de plannen van aanpak voor het KPSM en de gevangenis te verlengen met twee jaar in werking getreden.³

Op basis van de Wijziging van het Protocol inzake gespecialiseerde rechersamenwerking tussen de landen van het Koninkrijk⁴ is er geen lokale eigen vestiging van het RST meer op Sint Maarten. Wel werken er ook in 2022 een aantal RST-medewerkers lokaal onder operationele aansturing van de Korpschef op de zwacri-afdeling van het KPSM.

Hoogtepunten		Knelpunten
Systemen: Dashboard 'Cognos' / rechemodule		Financiële capaciteit
Update processen		Personele capaciteit
Opleidingen		Materiele capaciteit
Samenwerking		Overlast en crimineel gedrag jeugdigen
Audioverhoorkamers		

2.2.5 Landsrecherche

Hoewel de Raad zowel hoogte- als knelpunten wilde benoemen voor de LSM,ervaarde deze organisatie in 2022 vrijwel alleen maar serieuze knelpunten. De LSM kampt zowel op leidinggevend als operationeel niveau met een capaciteitstekort. Ondanks werving in 2022, is er nog geen nieuw hoofd aangesteld en is een aantal functies niet ingevuld. In de praktijk leidt het capaciteitstekort onder meer tot vertragingen in de zaken en het niet toekennen van voor de LSM bestemde onderzoeken. De Fte's die conform afspraak

³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2022-310.html>

⁴ Stc. 2019 nr. 38964

door het RST geleverd zouden moeten worden, worden momenteel niet geleverd. Indien mogelijk wordt er wel op afstand bijstand geleverd.

De inkorting op de begroting van de LSM leidt tot het niet kunnen volgen van opleidingen, het niet kunnen werven van (kritieke) functies en het niet kunnen maken van noodzakelijke dienstreizen. Voorts leidt de moeizame communicatie met het ministerie en tussen afdelingen en andere ministeries tot onder meer vertragingen en soms incorrecte of missende documenten. Ook laat de verkrijging van gelden (kleine kas) en de betalingen van gelden aan derden door het ministerie van Financiën vaak lang op zich wachten, waardoor onder meer licenties niet tijdig kunnen worden verlengd, goederen niet direct worden ontvangen, leveranciers niet (meer) willen leveren, instellingen geen opleidingen willen verzorgen of problemen ontstaan met de veiligheid van de netwerken. Op materieel gebied is het wagenpark aan vervanging toe en hebben de pogingen om een extern bedrijfsprocessensysteem voor de LSM aan te schaffen ook in 2022 niet tot het gewenste resultaat geleid. Het voorgaande heeft ertoe geleid dat de LSM zelf 'in-house' een eigen bedrijfsregistratiesysteem heeft ontwikkeld, waar in 2022 mee is gewerkt.

Hoogtepunt		Knelpunten
Eigen ontwikkelde bedrijfsregistratiesysteem		Financiële capaciteit
		Personele capaciteit
		Materiele capaciteit

2.2.6 Gevangenis en MLC

HvB en gevangenis

In de tweede helft van 2021 is na werving door het ministerie een programmateam voor de gevangenis gestart. Door het managementteam en het programmateam is met steun van de minister van Justitie in 2022 een – op het in 2018 opgestelde plan van aanpak gebaseerd - gevangenis actieplan opgesteld. Het actieplan bevat een overzicht van de activiteiten, maatregelen en projecten. De korte en lange termijn verbeteringen zijn gericht op zes onderwerpen, zijnde het verbeteren van de veiligheid en beveiliging, gebouwen en terrein, personeelszaken, gevangenezorg en activiteiten, interne en externe communicatie en de bedrijfsvoering. Echter beschikt de gevangenis sinds het einde van het jaar 2022 niet meer over bijstand van het programmateam, omdat de minister dit niet meer wenselijk achtte. De minister is bezig om een andere oplossing te vinden.

Op het gebied van veiligheid en beveiliging zijn in 2022 onder meer instructies opgesteld, 10 handscanners in gebruik genomen, is er ingezet op celzoekingen en hebben er een tweetal installaties van veiligheidssystemen (brandalarm en perimeteer verlichting) plaatsgevonden. In het kader van de beveiliging moeten er nog meer verbeteringen (zoals detectiepoorten en portofoons) en updates van documenten plaatsvinden. Ook de gevangenis is afhankelijk van betalingen door het ministerie van Financiën om projecten uit te voeren.

Er hebben verschillende verbeteringen aan het gebouw en terrein plaatsgevonden. Onder meer de sportschool, twee luchtruimtes, het washok, kappersruimte en de muziekrimte zijn gerepareerd, geleverd en ingericht. De gevangenis beschikt over een onderhoudsploeg en schoonmaakploeg bestaande uit gevangenen. De bezoekersruimte is opgeknapt en er is een kinderhoek ingericht. Er is een tent opgezet

die tijdelijk dient als kapel. De oude kapel wordt tijdelijk gebruikt als werkruimte, waardoor ook meer werkgelegenheid is gecreëerd. De aanbesteding om de kapel om te bouwen tot werkruimte is nog gaande. Ook op de vrouwenafdeling zijn onder meer de buitenruimte en de celruimten opgeknapt. De medische dienst is verhuisd, maar er moeten nog wel verbeteringen plaatsvinden. Er zijn ook twee nieuwe isolatiecellen met luchtruimte gecreëerd. Daarnaast is ook in 2022 ingezet op de beoogde bouw van een nieuwe gevangenis. In mei 2022 heeft 'United Nations Office for Project Services' (UNOPS)⁵ zijn eerste werkbezoek afgelegd aan Sint Maarten welke succesvol is verlopen. Vervolgens is – na tijdelijke stillegging van het project wegens onregelmatigheden aan de zijde van UNOPS - de langverwachte overeenkomst voor de eerste fase in het kader van de bouw van een nieuwe gevangenis in december 2022 getekend door Sint Maarten, Nederland en UNOPS. Nu moet nog het zetelverdrag (Host Country Agreement) getekend worden zodat UNOPS op Sint Maarten kan beginnen. Er hebben reparaties (onder andere de douches en toiletten) en vervangingen (onder andere matrassen) plaatsgevonden in de politiecellen, echter moet er nog een oplossing gevonden worden voor het dak en de afvoer.

Op het gebied van het personeel / HR hebben er analyses plaatsgevonden en wordt er gewerkt aan een protocol ziekteverzuim. In dat kader is er een pilot gestart. Het tekort aan personeel is nog immer een groot knelpunt. Wel is er een aantal bewaarders dat jaren geleden hun opleiding heeft afgerond, ingezworen. In samenwerking met het opleidingscentrum van DJI is in 2022 een fulltime trainer van DJI beschikbaar gesteld en is een basisopleiding gestart voor alle bewaarders. Voorts beschikken de bewaarders over nieuwe handboeien en batons. Er heeft ook een aantal andere trainingen plaatsgevonden, waaronder een 'mediation' training van de maatschappelijk werksters.

Op het gebied van gedetineerdzorg en een dagprogramma voor gedetineerden is de gevangenis bezig met een gevangenis administratiesysteem; echter is nieuwe hardware een voorwaarde voor implementatie daarvan. Het bieden van adequate medische en psychiatrische zorg blijft een knelpunt. Er zijn verschillende mogelijkheden voor een rehabilitatie-programma, waaronder Agressie Regulatie-trainingen (ART). Op beide punten zal in 2023 verder ingezet worden. Bepaalde delen van het dagprogramma zijn gaande of voltooid. Zo is er aandacht voor werk, geestelijke zorg, sociale zorg, ontwikkeling, ontspanning, luchten, bezoek en sport, echter moet hier ook in 2023 verder op ingezet worden. Voorts zijn de huisregels geactualiseerd en in verschillende talen verkrijgbaar. Ook hebben 11 gevangenen de pilot 'Prison education program' met goed gevolg afgerond.

Voor wat betreft communicatie en de organisatiestructuur kan dit laatste pas ingericht worden als het functieboek in werking treedt, omdat het personeel dan conform de functies geplaatst kan worden binnen de organisatie. Er vinden nu meer regelmatig interne overleggen plaats. Ook zet de gevangenis in op het bouwen en onderhouden van een extern netwerk. Verder is het gevangenisdirecteurenoverleg in 2022 weer nieuw leven ingeblazen. Inzake de bedrijfsvoering is ingezet op een jaarplan voor 2022 en het versterken van de ICT. Er heeft een assessment plaatsgevonden van de kwaliteit van de aanwezige hard- en software en deze zullen vernieuwd (moeten) worden.

Hoewel er op diverse gebieden veel ontwikkelingen hebben plaatsgevonden in 2022, moet er nog veel gebeuren in de aanloop naar de nieuwbouw. Dit wordt ook beaamd door de Voortgangscommissie in diverse voortgangsrapportages die in 2022 zijn uitgebracht over de gevangenis.

⁵ <https://www.unops.org/>

MLC

Verschillende ketenpartners maken zich zorgen om het MLC. Hoewel er in MLC voorheen zowel op civiele als strafrechtelijke titel minderjarigen konden worden geplaatst is dit reeds eerder teruggedraaid naar alleen plaatsingen op strafrechtelijke titel. Voorts is, in een poging om de druk op de gevangenis capaciteit te verlichten, het MLC ook formeel opengesteld voor jongeren tussen de 18 en 21 jaar. Vanwege overlastklachten over het MLC is echter vervolgens in 2022 weer besloten dat er geen jeugdigen van boven de 18 in MLC geplaatst zullen worden. Door verschillende justitiële partners wordt er ook op gewezen dat er nog steeds een gebrek is aan een sluitend dagprogramma in het MLC en is scholing nog niet goed geregeld. Het MLC had in 2022 verschillende openstaande vacatures, echter beschikte het wel over voldoende pedagogische staf. In 2022 is er door de rechter in een zaak een 'Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen' (PIJ)-maatregel opgelegd voor de duur van twee jaar. Echter is er geen instelling op Sint Maarten aangewezen die dit kan uitvoeren. Het voorgaande is dan ook een knelpunt waarvoor nog immer geen structurele oplossing is gevonden.

Hoogtepunten		Knelpunten
HvB en gevangenis		
Samenwerking MT en programmamteam		Personele capaciteit
Diverse verbeteringen		Programmamteam per 1 januari 2023
Overeenkomst UNOPS		ICT
Trainingen		
Diverse materialen		
MLC		
Pedagogische staf		Personele capaciteit
		Sluitend dagprogramma / scholing
		Overlast jongeren 18-21
		Pij-maatregel

2.2.7 IGD

In 2022 heeft de IGD de beschikking gekregen over nieuwe uniformen en heeft het ook een nieuw logo gepresenteerd. Ook het uiterlijk van het vervoer van de IGD is veranderd. Voorts is door de minister in het kader van het versterken van de IGD een nieuw grenscontrole managementsysteem (Radex) verkend. Het in 2020 in gebruik genomen geautomatiseerde digitale zaakstelsel werkt volgens de IGD twee jaar later goed en zorgt voor meer efficiëntie in de werkzaamheden. Het opleidingscurriculum van 2019 was door de Covid-pandemie stil komen te liggen en wordt sinds 2022 in fases opgepakt. De IGD heeft het personeel en de verschillende lagen geëvalueerd om de behoeftes te bepalen. Er zal specifiek ingezet gaan worden op de beheersing van onder meer de Nederlandse taal. Ook bij de IGD is al enige tijd sprake van vacante (kritieke) functies. Zo beschikt de IGD nog steeds niet over een hoofd IGD en er is momenteel ook geen managementteam. Ook is er onder meer een tekort aan ambtenaren voor de mobiele unit. Het grenshospitium is momenteel in gebruik voor migranten, echter is de wens voor een meer permanent gebruik van het gebouw, wat de effectiviteit van het mobiele team zou vergroten. Met hulp van de KMar

heeft de IGD een ‘*intelligence center*’ opgezet. De IGD is ook verantwoordelijk voor en betrokken bij de versterking van de grens en heeft ook bijgedragen aan het eerdergenoemde plan van aanpak. Het is momenteel een uitdaging om op het vliegveld te werken met de huidige faciliteiten, zo geeft de IGD aan. Het werken met ‘*biometrics*’ in de toekomst en de inzet op informatie gestuurd werken vanuit het protocol versterking grenstoezicht zou ervoor moeten zorgen dat de IGD zich steeds meer kan gaan focussen op de kernwerkzaamheden.

Hoogtepunten		Knelpunten
Materiele capaciteit		Personele capaciteit

2.2.8 Voogdijraad

Het is de bedoeling dat de VR onder verantwoordelijkheid van de minister van Justitie gaat vallen. Hiervoor is aanpassing van de Landsverordening inrichting en organisatie Landsoverheid (LIOL) nodig, welk traject ook in 2022 nog niet was afgerond. Zolang dit niet formeel geregeld is kan het functieboek voor de Voogdijraad en het plaatsingsplan niet uitgevoerd worden.

In 2022 is het hoofd van de VR officieel in de functie benoemd. Ook zijn er in dat jaar drie medewerkers in dienst getreden, zijnde twee raadsonderzoekers en een jeugdreclasseringsmedewerker. Als gevolg hiervan is de VR voor wat betreft jeugdreclassering nu met 3 FTE op sterkte. Bij inwerkingtreding van het functieboek zal de VR kunnen groeien. Daarnaast is in 2022 ingezet op training van de medewerkers, waaronder ‘mediation’, veiligheidsplanning, zelfverdedigingslessen en een introductie over HRM. Ook zijn er nieuwe werkwijzen geïntroduceerd. De werkwijze ‘*rapid response by child abuse or suspicions of child abuse*’ is bij ketenpartners geïntroduceerd. Ook zijn de werkwijzen ‘*Handle with care*’ (steun aan kinderen die thuis geweld hebben meegemaakt) in samenwerking met het KPSM en de scholen en ‘*Child check*’ (een methode om kindermishandeling of verwaarlozing te herkennen gebaseerd op ouderlijke karakteristieken) in samenwerking met het ziekenhuis, MHF en TPF geïntroduceerd. Deze zullen in 2023 geïmplementeerd worden. Voorts zijn de werkplekken voor het uitvoeren van taakstraffen beperkt en is er een gebrek aan een werkmeester. De VR heeft ook geen digitaal registratiesysteem. Ook de VR ondervindt dat het goedkeuringstraject voor de benodigde financiën lang duurt. Vanuit het JVO is een werkgroep voor het terugdringen van jeugdcriminaliteit samengesteld. Sint Maarten heeft daarin – met behulp van de VR – het voortouw.

Hoogtepunten		Knelpunten
Personele capaciteit		Uitvoering taakstraffen / gebrek werkmeester
Verschillende nieuwe werkwijzen		Digitaal registratiesysteem
Trainingen		Afhankelijkheid financiën

2.2.9 SJIB

De SJIS heeft in 2022 ingezet op het verschaffen van nieuwe diensten en verbeteringen in gebruikte methodieken. Verder wordt ingezet op het geven, bewerkstelligen dan wel zelf volgen van verschillende trainingen en het geven van voorlichting. Het betreft de twee nieuwe diensten: *Safe Homes* (huiselijk geweld gedragsinterventies) en bemiddelingsvaardigheden. De Raad wees in paragraaf 2.2.2 al op het initiatief van het OM en de SJIS over ‘mediation’ trainingen. Er zijn ook andere trainingen gevolgd

(bijvoorbeeld zeden) en er is een overeenkomst getekend met Reclassering Academie Nederland voor het geven van verschillende trainingen. De SJIS heeft in 2022 ook verschillende (pilot) trainingen verzorgd waaronder, de Agressie Regulatie Training aan zes gedetineerden en de-escalatie training aan leerkrachten (pilot). Om meer bewustwording te creëren in de samenleving voor het rehabilitatie- en integratieproces van ex-gedetineerden is door de ‘*Second Chance Task Force*’ (bestaande uit vertegenwoordigers van de SJIS, de gevangenis en het departement Arbeid en Sociale zaken) een online paneldiscussie georganiseerd. De gevangenis zou de SJIS graag meer betrokken zien bij het re-integratieprogramma van gedetineerden door betrokkenheid gedurende de gehele detentieperiode en door het geven van trainingen. Ook is de SJIS in het kader van de (capaciteits)problematiek van de gevangenis door het OM gevraagd of het een verhoging van de opdrachten voor het uitvoeren van voorwaardelijke straffen aan zou kunnen. Hoewel de SJIS de kennis en kunde in huis heeft, kan de SJIS vanwege onvoldoende capaciteit niet voldoen aan deze drie verzoeken. Het tekort aan detentieplekken zorgt volgens de SJIS voor een stijging van de vraag naar reclasseringsproducten en voor een stijging in de werkdruk in 2022. De SJIS geeft aan dat als een subsidieverhoging uitblijft zij niet meer in staat zullen zijn om de werkdruk verantwoord te dragen. Dan moeten zij mogelijk overgaan tot het maken van afspraken over omvang / aantallen opdrachten per jaar en per product. In het verlengde hiervan meent de Stichting Justitiële Instellingen Sint Maarten (SJIB) dat in vergelijking met andere reclasseringsinstanties binnen het Koninkrijk onvoldoende in de reclassering wordt geïnvesteerd. Zeker gezien het gegeven dat een nieuwe gevangenis nog jaren op zich laat wachten zou de reclassering versterkt moeten worden. De SJIS heeft zich ondanks de uitdagingen in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een professionele organisatie met een breder scala aan diensten, producten, programma’s en projecten dan voorheen. Een financieel gezonde organisatie en voldoende mankracht is wel een voorwaarde om aan de vraag te kunnen (blijven) voldoen.

Hoogtepunten		Knelpunten
Leveren van nieuwe diensten		Financiële capaciteit
Het geven, bewerkstelligen en volgen van trainingen		Personele capaciteit
Verbetering methodieken		
Bewustwordingsinitiatief ex-gedetineerden		

2.2.10 Douane

De douane heeft een breed scala aan (kern)taken. In 2022 zijn twaalf nieuwe douaneambtenaren ingezworen. Dit was de eerste keer dat de douane zelf de werving heeft gedaan en zelf de training heeft georganiseerd en uitgevoerd van begin tot het einde. De toestemming voor de rekrutering van nog eens twaalf nieuwe mensen en vijf andere functies is vanwege de financiën eind 2022 ingetrokken. Wel mogen er in 2023 feitelijk 6 FTE geworven worden. De formatie bestaat momenteel uit 33 FTE, waarvan 27 FTE belast is met het fysieke toezicht. De douane is momenteel niet 24/7 inzetbaar vanwege onvoldoende personeel. Hierdoor moeten er keuzes gemaakt worden en kan bijvoorbeeld de handhaving van het grenstoezicht niet 24/7 gewaarborgd worden. Om 24/7 toezicht door de douane mogelijk te kunnen maken is daarom een forse toename van het aantal FTE nodig. Er is een berekening gemaakt waaruit blijkt dat daarvoor minimaal 72 FTE nodig is. Gevolg van het achterblijven van groei van de douane is dat (een

deel van) de gemaakte afspraken in het kader van versterking grenstoezicht niet nagekomen kunnen worden, bijvoorbeeld die over ‘twinning’.

De Raad wees al eerder op de conferentie over counterfeit producten. Eind 2022 heeft de douane zijn eerste anti-counterfeit campagne gelanceerd. Met deze campagne beoogde de douane bewustwording over en voorlichting aan de samenleving te geven over dit soort producten. Ook is de douane zich intensiever bezig gaan houden met de controle op en inbeslagname van verboden namaakproducten. Dit zorgt voor een stijging van de werkzaamheden voor de bestaande capaciteit en de douane merkt negatieve gevolgen voor de kwaliteit, kwantiteit en voortgang van processen-verbaal in dit kader. In 2021 is het protocol Versterking Grenstoezicht Caribische landen getekend en is er op basis daarvan geld beschikbaar gesteld voor de aanschaf van materiaal en middelen voor de douane. In 2022 is in het kader van het protocol het al eerdergenoemde plan van aanpak opgesteld voor de verschillende justitiële organisaties. Vooruitlopend op 2023 moet het ministerie van Justitie bezuinigen op de begroting. Voor de douane betekent dit dat daardoor een aantal kritieke functies niet vervuld kunnen worden. De douane heeft toestemming om alleen de helft van het beoogde aantal medewerkers voor fysiek toezicht te werven.

Hoogtepunt		Knelpunten
Focus op counterfeit producten		Personele capaciteit
		Financiële capaciteit

2.2.11 MOT

Een van de (kern) aanbevelingen van de Financial Action Task Force (R.1) bepaalt dat landen een *National Risk Assessment* (NRA) moeten uitvoeren zodat een op risico's gebaseerde aanpak toegepast kan worden om ervoor te zorgen dat maatregelen ter voorkoming of beperking van witwassen van geld en terrorismefinanciering in verhouding zijn met de vastgestelde risico's. Een nationale risicobeoordeling kan daarom worden beschouwd als de basis voor het bepalen van beleidsprioriteiten en de toewijzing van middelen. De eerdergenoemde ‘Justice week’ conferentie diende ook als oriëntatie van stakeholders over deze NRA. Sint Maarten is in 2022 gestart met een National Risk Assessment om de risico's op de genoemde terreinen in kaart te brengen.

Het MOT heeft onvoldoende mogelijkheden om personele en materiele middelen te (ver)werven. Het MOT wijst erop dat dit de operationele onafhankelijkheid aantast, omdat het MOT de wettelijke taken en bevoegdheden niet naar behoren kan uitoefenen. In het geval een land geen of onvoldoende middelen aan het MOT ter beschikking stelt, kan het gezien worden als een manier om de slagkracht van het meldpunt te verkleinen. De kans bestaat dat dit negatieve gevolgen kan hebben in het geval van een wederzijdse evaluatie van Sint Maarten. Voorts moet er voor de besteding van de toegekende middelen een bureaucratisch proces bewandeld worden via zowel het ministerie van Justitie als Financiën. De voorbereidingen voor het overmaken van gelden en het daadwerkelijk overmaken daarvan verloopt dan ook traag en hindert daarmee de bedrijfsvoering. Het MOT wijst erop dat dit ook bij andere organisaties aan de orde is. Het voorgaande maakt voor het MOT plannen lastig en leidt tot hogere kosten omdat het voldoen aan diverse verplichtingen onnodig wordt vertraagd. Hoewel er volgens het MOT een wettelijke grondslag is voor uitvoering van de eigen begroting, wordt hiervoor door de overheid geen ruimte

geboden. Het MOT geeft aan dat het wellicht tijd is om de structuur van de overheidsfinanciën anders in te richten.

Hoogtepunt(en)		Knelpunt(en)
National Risk assessment		Financiële capaciteit
		Personele capaciteit

2.2.12 Andere relevante ontwikkelingen

KMar

De afspraken gemaakt in het in 2021 getekende Protocol inzake de ‘Versterking grenstoezicht in de Caribische landen van het Koninkrijk’⁶ zijn deels in het opvolgende jaar verder uitgerold. Inzet is het samen investeren in grenstoezicht, de politie op de luchthaven en toezicht aan de maritieme grens. Zo is er bijvoorbeeld afgesproken dat er 71 fte KMar zal worden ingezet op de eilanden, waarvan 11 FTE in Sint Maarten. Elk land diende een plan van aanpak op te stellen met een duur van drie jaar, waaraan Sint Maarten in 2022 heeft voldaan. De samenwerking beoogt met name versterking van de informatiepositie.

Daarnaast worden er ongeveer 20 FTE KMar ingezet op Sint Maarten via het protocol ‘flexibel inzetbare pool KMar’.

CBA

De eerste Criminaliteitsbeeldanalyse (CBA) voor Sint Maarten dateert van 2011. Daarna is de eerste tweejaarlijkse regionale CBA eind 2019 opgeleverd. In 2022 kwam de update van het Regionaal criminaliteitsbeeld uit.⁷ In het document kan worden gelezen dat de risico’s van corruptie, witwassen en cybercriminaliteit zijn toegenomen. De Raad wijst erop dat een verstoring van vitale infrastructuur door bijvoorbeeld cyberdreigingen grote gevolgen heeft. Dit laatste deed zich ook in Sint Maarten voor, waar zowel het elektriciteitsbedrijf GEBE als de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten in 2022 doelwit waren van cyberaanvallen. Voorts wordt in het genoemde document ook gewezen op aan online gokken gerelateerde criminaliteit, witwassen en mensenhandel. Het zou van belang zijn om te blijven focussen op zwaartepunten, zo kan er gelezen worden. Het gezamenlijk versterken van het grenstoezicht zou een substantiële bijdrage leveren aan de strijd tegen transnationale criminaliteit. En het vergroten van de weerbaarheid van de landen zou verdere ondermijning kunnen voorkomen. Het is hierbij echter zaak dat alle betrokken partijen hun rol vervullen in de strijd tegen criminaliteit.

Risicoanalyse nationale veiligheid

In 2022 is ook de Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid 2022 verschenen.⁸ Het geeft een overzicht van een breed scala aan dreigingen met een mogelijk ontwrichtend effect op het Koninkrijk der Nederlanden. Een van die dreigingen zijn cyberdreigingen. In het rapport is ook aandacht voor risico’s in het Caribische deel van het Koninkrijk.

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/02/18/tk-bijlage-protocol-versterking-grenstoezicht>

⁷ Simone van der Zee in opdracht van het RST (2022). *Notitie beleidsplan regionale recherchesamenwerking. Update Regionaal criminaliteitsbeeld. Trends in de Dutch Caribbean 2022-2023.*

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/07/31/rijksbrede-risicoanalyse-nationale-veiligheid-2022>

Beleidsdoorlichting artikel 1 Rijksbegrotingshoofdstuk IV

Eind 2022 verscheen het rapport over de beleidsdoorlichting van artikel 1 van hoofdstuk 4 van de Rijksbegroting genaamd 'versterken rechtsstaat'.⁹ Het doel van het artikel is: *'Het bevorderen van goed bestuur door een bijdrage te leveren aan het versterken van de rechtsstaat van de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Dit krijgt vorm door samenwerking op het gebied van veiligheid, rechtshandhaving, grensbewaking en mensenrechten en ondersteuning van de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten.'*

Om het verwoorde doel te bereiken wordt door middel van het artikel een viertal beleidsinstrumenten gefinancierd, zijnde de flexpool Kmar, het RST, de TBO-aanpak en de buitenlandtoelage van rechterlijke ambtenaren. De instrumenten richten zich primair op het versterken van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Zie verder paragraaf 2.3.2.

2.3 Overkoepelende thema's 2022

2.3.1 Versterking rechtsstaat Sint Maarten en scheefgroei

Eind 2020 is de onderlinge regeling voor de uitvoering van het Landspakket Sint Maarten getekend door Sint Maarten en Nederland. Het Landspakket bevat verschillende maatregelen waaronder maatregelen voor het versterken van de rechtsstaat. Doel is het leveren van een bijdrage aan de versterking daarvan door in ieder geval in te zetten op het versterken van het grenstoezicht, de aanpak van financieel-economische criminaliteit en het verbeteren van het detentiewezen. De afspraken uit het Landspakket zijn verder uitgewerkt in de zogenaamde uitvoeringsagenda, welke elke drie maanden wordt geactualiseerd. Maatregel H.1 betreft de afspraak dat Sint Maarten in het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid tot nader order geen bezuinigingen toepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat beperken. Specifiek worden in dat kader genoemd: de politie, de douane, de Landsrecherche, het OM, het Hof, de Kustwacht, het gevangeniswezen en de veiligheidsdienst. De Raad gaf reeds in zijn eerdere Staat over 2021 al aan dat hij de gemaakte afspraken ziet als minimale vereisten om de kwaliteit van de rechtsstaat te verbeteren.

Dat Sint Maarten kampt met financiële perikelen is reeds jaren bekend, dit was ook zo in 2022. Ondanks de gemaakte afspraak in het kader van maatregel H.1 zijn er in 2022 bezuinigingen toegepast binnen het ministerie van Justitie en daarmee voor de daaronder vallende diensten. De verwachting is dat dit ook in 2023 aan de orde zal zijn. De Raad wijst erop dat indien stabiliteit van de openbare orde en veiligheid bereikt moet worden dit in ieder geval niet gepaard kan gaan met bezuinigen op de uitvoeringscapaciteit. De bezuinigingen brengen namelijk het versterken van de rechtsstaat en daarmee het kunnen garanderen van de veiligheid op Sint Maarten in gevaar. Het effectief kunnen uitvoeren van de verschillende essentiële justitiële taken door de verschillende organisaties valt of staat met de daarvoor benodigde capaciteit. Dit is nu eenmaal een van de belangrijkste randvoorwaarden daarvoor. Op het moment dat slechts minimale capaciteit beschikbaar is en bijvoorbeeld door de bezuinigingen niet geworven of opgeleid kan worden, komt niet alleen de professionalisering van de organisaties in gevaar, maar ook de uitvoering van de essentiële taken en ontstaan er risico's voor de veiligheid. De taken binnen justitie en de daarmee gepaard gaande capaciteit zijn dan ook zodanig essentieel voor de veiligheid van Sint Maarten dat hierop niet bezuinigd kan en mag worden. De Raad wijst daarom nogmaals op het belang van het nakomen van de afspraak opgenomen in de maatregel H.1 door Sint Maarten en de grote negatieve

⁹ DSP-groep Dhr. Nauta, mevr. Piepers en Dhr. Van Egmond (2022). *Versterken rechtsstaat Beleidsdoorlichting artikel 1 Rijksbegrotingshoofdstuk IV, Koninkrijksrelaties.*

gevolgen voor de meest vitale sectoren (justitiële organisaties) en de veiligheid van de samenleving indien dat niet gebeurt. Versterking van de rechtsstaat kan volgens de Raad niet worden bereikt zonder prioritering van en investering in de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.

Scheefgroei

De laatste jaren zijn en in de komende jaren worden financiële en/of materiele investeringen gedaan in en inzet gepleegd door de Kustwacht (de landen dragen naar rato bij), het RST (door Nederland) en de KMar (door Nederland).

Na de orkanen in 2017 is ingezet op de versterking van het grenstoezicht in Sint Maarten (IGD en douane). Dit is in 2021 middels een protocol uitgebreid naar het 'protocol inzake de versterking van grenstoezicht in de Caribische landen van het Koninkrijk', waaraan Sint Maarten (KPSM, Douane, IGD) ook deelneemt. Hier zijn de organisaties ook in 2022 verder mee aan de slag gegaan. Het protocol heeft tot doel maatregelen te treffen op het gebied van grenstoezicht om bij te dragen aan het tegengaan van grensoverschrijdende/transnationaal georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit in het Koninkrijk door te investeren in de Caribische landen van het Koninkrijk en het verbeteren van de onderlinge samenwerking tussen de diensten. Onder de maatregelen wordt in ieder geval verstaan de operationele inzet van de KMar en de Douane Nederland. Daarnaast draagt de Kustwacht ook bij vanuit de eigenstandige taken.

De samenwerking omvat in de basis het gebruik van multidisciplinaire teams en kennisoverdracht middels *twinning* tot en met de managementlaag. De Raad wijst erop dat het tekort aan capaciteit bij de lokale organisaties en het vanwege de financiën niet kunnen werven van nieuw personeel de uitvoering van dit soort concrete afspraken om samen te werken en te *twinnen* hinderen. Het beoogde doel kan dan in de kern niet worden bereikt. Als er hierin niets verandert kan er dan ook niet of in ieder geval niet op middellange termijn verwacht worden dat de lokale diensten op enig moment zonder een vorm van bijstand zouden kunnen.

Voorts is ook een scheefgroei op te merken tussen de investeringen enerzijds in de bovineilandelijke organisaties, zijnde de KMar, de Kustwacht en het RST, en anderzijds de achterblijvende of geen daarmee gepaard gaande investeringen in lokale justitiële diensten. De investeringen in de lokale diensten vanuit de overheid – en dan met name nog steeds in de randvoorwaarden voor het kunnen uitvoeren van de werkzaamheden - blijven al jaren achter, waardoor er uiteindelijk een waterbedeffect wordt gecreëerd. De capaciteit en de middelen van de KMar, KW en het RST nemen toe, wat feitelijk zou moeten leiden tot meer opsporings- en handavingsresultaten aan de voorkant van de justitiële keten. Dat veronderstelt en vergt dan ook vervolgstappen bij de lokale ketenpartners binnen de justitiële keten. Echter als de lokale diensten en ketenpartners zoals het KPSM, de LSM, het OM, het Gerecht, SJIB en de gevangenis niet (meer) meegroeien leidt het juist tot knelpunten in deze opvolgende schakels van de strafrechtsketen, omdat zij het 'aanbod' niet aankunnen. Het voorgaande is ook aangehaald in het eerdergenoemde rapport over de beleidsdoorlichting van artikel 1. Hierin is gesteld dat:

'De investeringen die Nederland doet in de rechtshandavingsketen zijn van grote toegevoegde waarde. Maar de investeringen worden niet in alle schakels binnen de keten gedaan. Daardoor ontstaat het risico op onevenwichtigheid en opstoppingen in één of meer fases van het strafproces. Zonder bijvoorbeeld grote investeringen in de detentiecapaciteit ontstaat het risico dat gevangenisstraffen nog minder ten uitvoering worden gelegd dan nu al gebeurt. Het is van belang dat centraal het overzicht gehouden wordt en vanuit

*het totale beeld van de keten steeds gekeken wordt in hoeverre en op welke plekken de justitieketen ondersteuning nodig heeft zodat opstoppen voorkomen worden’.*¹⁰

Indien voor het voorgaande onvoldoende aandacht is zal het beoogde effect – versterking van de rechtsstaat door versterking van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en daarmee het tegengaan van criminaliteit – volgens de Raad dan niet of onvoldoende kunnen worden bewerkstelligd. Dat kan én mag niet de bedoeling zijn. De Raad vindt het daarom een goede zaak dat het voorgaande onderwerp in 2023 in het JVO aan de orde is gesteld.

2.3.2 Samenwerking op nationaal niveau en binnen het Koninkrijk

In zijn onderzoeken en in verschillende Staten benadrukt de Raad al enige jaren de ontwikkeling dat steeds intensiever wordt samengewerkt op allerlei niveaus. Dit kwam ook naar voren voor het jaar 2022. Binnen het Koninkrijk vindt samenwerking plaats via het JVO, waar verschillende gemeenschappelijke thema’s die de grenzen overstijgen aan bod komen. Dit zijn onder meer onderwerpen zoals migratie, informatie- en gegevensuitwisseling, deling en verwerking, en wetgeving. Ook regionaal wordt steeds meer ingezet op samenwerking. Het gevangenisdirecteurenoverleg en het College van Korpschefs (CvK) zijn hier goede voorbeelden van. Met name op initiatief van de CvK wordt structureel ingezet op intensivering van de samenwerking tussen de vier korpsen en op diverse terreinen. Op deze wijze wordt steeds meer de borging en verankering van de politiesamenwerking in het Caribische deel van het Koninkrijk bewerkstelligd. Uitgangspunt is dat de verschillende korpsen zich specialiseren om elkaar beter te kunnen bijstaan. Dit is nodig gezien het feit dat criminaliteit steeds meer transnationaal en meer complex wordt. Dat vergt een andere en integrale aanpak. De politiesamenwerking doet de Raad denken aan de in de Rijkswet politie genoemde gemeenschappelijke voorziening politie, door middel waarvan beoogd werd politieambtenaren, materieel en middelen beschikbaar te stellen aan de korpsen voor in ieder geval de uitvoering van onderzoeken. Hoewel deze voorziening niet van de grond is gekomen, lijkt het doel daarvan wel via het CvK grotendeels bewerkstelligd te worden. Ook op nationaal niveau zijn de justitiële organisaties – mede door het capaciteitsgebrek – genoodzaakt om meer integraal samen te werken, onder meer in multidisciplinaire teams. Voorbeelden hiervan zijn onder andere het Alphateam en het afpakteam. De Raad constateerde echter wel dat deelname door bepaalde organisaties niet of niet meer plaatsvond. Voor vrijwel alle justitiële organisaties geldt dat zolang de randvoorwaarden om de werkzaamheden uit te voeren niet op orde zijn, de schaarse capaciteit en middelen optimaal ingezet moeten worden.

Volgens de Raad kan ook gezien worden dat de verschillende organisaties zich steeds meer gaan bewegen richting informatie gestuurd werken. Ook om beter te kunnen inspelen op de snelle (internationale) ontwikkelingen op het gebied van criminaliteit. Voorwaarden hiervoor zijn wel actuele en betrouwbare informatie en analyses, discipline in het registreren, het maken van keuzes, optimaal inzetten van mensen en middelen en het bereiken van doelen. Goede (veilige en stabiele) digitale systemen voor de informatiehuishouding zijn hierbij onmisbaar. Daar schort het bij verschillende justitiële organisaties nog steeds aan.

Goede registratie, betrouwbare cijfers en gedegen onderzoeken zijn dan ook zeer van belang. Op basis daarvan kan een strategie bepaald worden, kan er vervolgens beleid opgesteld worden, concretere plannen gemaakt worden, prioriteiten worden bepaald en concrete afspraken worden gemaakt. Met een

¹⁰ DSP-groep Dhr. Nauta, mevr. Piepers en Dhr. Van Egmond (2022). Versterken rechtsstaat Beleidsdoorlichting artikel 1 Rijksbegrotingshoofdstuk IV, Koninkrijksrelaties, blz.13.

dergelijke integrale aanpak wordt verondersteld dat alle justitiële organisaties gezamenlijk werken aan hetzelfde doel. De Raad heeft al vaker opgemerkt dat op het gebied van het bepalen van een strategie en de verdere uitrol op basis daarvan, goede registratie, betrouwbare cijfers en gedegen (wetenschappelijk) onderzoek nog winst te behalen valt. In de regionale CBA 2022 wordt ook gewezen op een ‘*data-driven approach*’ als een van de effectieve strategieën om criminaliteit te bestrijden.

¹¹ Uitgelegd wordt dat het bestaat uit het verzamelen, analyseren en gebruiken van data uit alle mogelijke gegevensbronnen om op basis daarvan goed geïnformeerde keuzes te maken bij het nemen van besluiten, bepaling van strategie en de verbetering van processen. De Raad kan een dergelijke aanpak alleen maar beamen. Naast een goede informatiehuishouding en -deling binnen en tussen de justitiële organisaties, zou het bureau voor de statistiek van Sint Maarten (STAT) volgens de Raad mogelijk ook deels een rol kunnen spelen. Een voorbeeld is de slachtofferenquête in Sint Maarten. De laatste dateert van 2008. Het doel van een dergelijk onderzoek is om gevoelens van onveiligheid; soorten criminaliteit die plaats vinden; en de aangiftebereidheid van slachtoffers te meten. STAT is voornemens om deze enquête in de toekomst weer op te nemen in zijn werkprogramma zodat gerapporteerd kan worden over recente ontwikkelingen over criminaliteit en slachtofferschap. Dit zou volgens de Raad een goed begin kunnen zijn. Uiteraard kunnen er ook voor de justitiële keten van belang zijnde andere cijfers worden verzameld dan wel andere onderwerpen worden onderzocht.

2.3.3 Forensische zorg en uitvoering maatregelen

Het onderwerp forensische zorg¹² en de maatregelen TBS en PIJ staat nu al een aantal jaren op de agenda van het JVO. Het ontbreken van voorzieningen hiervoor in het Caribische deel van het Koninkrijk is namelijk een serieus knelpunt. Het raakt volgens de Raad aan de bescherming van de samenleving; een verantwoordelijkheid die de overheid heeft, alsook aan de belangen van de veroordeelde die recht heeft op een voor hem passende tenuitvoerlegging in zijn rapport over de vier onderlinge regelingen detentie gaf de Raad reeds aan ervan op de hoogte te zijn dat vanuit het JVO de mogelijkheden van een al dan niet gezamenlijke TBS- en/of PIJ-voorziening in het Caribische deel van het Koninkrijk worden onderzocht.¹³ De Raad sprak destijds al de verwachting uit dat de landen tot een oplossing zouden komen. Deze oplossing is vooralsnog nog niet voorhanden. Ondertussen zijn er rechterlijke uitspraken waarin dit soort maatregelen worden opgelegd, zoals reeds eerder aangegeven, en zijn er ook praktijkgevallen van personen met een psychische of psychiatrische stoornis die met de strafrechtsketen in aanraking komen. Het voorgaande zorgt voor grote knelpunten in de uitvoering. De Raad vraagt daarom in deze staat expliciet aandacht voor dit onderwerp.

2.3.4 Capaciteitstekort

Personele capaciteit

Het capaciteitsvraagstuk loopt als een rode draad door vrijwel al de besproken onderwerpen in deze Staat. In deze Staat en in elk van zijn onderzoeken, zo ook in 2022, komt volgens de Raad telkens weer het capaciteitstekort en de negatieve effecten daarvan over de gehele linie van de justitiële keten naar voren.

¹¹ Simone van der Zee in opdracht van het RST (2022). *Notitie beleidsplan regionale recherchesamenwerking. Update Regionaal criminaliteitsbeeld. Trends in de Dutch Caribbean 2022-2023, blz. 20.*

¹² Forensische zorg raakt aan strafrecht en zorg. Forensische zorg bestaat uit geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en verstandelijk gehandicaptenzorg en is onderdeel van een (voorwaardelijke) straf of maatregel. Zie bijvoorbeeld www.forensischezorg.nl.

¹³ Raad voor de rechtshandhaving (2022). *Evaluatie onderlinge regelingen detentie. Inspectieonderzoek naar de werking van de vier onderlinge detentieregelingen.*

Er zijn nog te veel justitiële organisaties die niet op sterkte zijn. Daarbij komt nog dat er niet alleen sprake is van veel openstaande vacatures, maar het ook vaak kritieke functies betreft en de 'vijver' waaruit gevist moet worden beperkt is. Als met name kritieke functies niet ingevuld (kunnen) worden, dan heeft dit niet alleen gevolgen voor het uitvoeren van de werkzaamheden maar kan ook de beschikbare schaarse capaciteit niet optimaal benut worden. Dit heeft dan weer als gevolg dat het tekort aan capaciteit wederom gevoeld wordt. Het tekort aan capaciteit is daarmee een negatieve vicieuze cirkel. Voor het inrichten van de organisaties is het functieboek Justitie van belang. Het is daarom zaak dat het zo snel als mogelijk inwerking treedt zodat de daarbij behorende plaatsingsplannen ook uitgevoerd kunnen worden. Daarnaast blijft financiën een algemeen knelpunt dat ook hier een rol blijft spelen.

Celcapaciteit

In het eerdergenoemde Landspakket betreffen de maatregelen H.20 en H.21 van thema H 'Versterken rechtstaat' de gevangenis. De eerste maatregel om de detentieomstandigheden te verbeteren houdt in dat Sint Maarten in overleg met Nederland de gemaakte afspraken over de verbetermaatregelen uit 2018 zal uitvoeren. Sint Maarten zal zo nodig de hiervoor benodigde middelen vrijmaken en in de begroting opnemen. Mede door de vertraging omtrent het functieboek heeft Sint Maarten tot 1 juli 2023 uitstel gevraagd van maatregel H.20. Voorts is met het tekenen van de overeenkomst met UNOPS een grote stap gezet in de borging van een nieuwe gevangenis en daarmee deels voldaan aan maatregel H.21. In de praktijk blijft het tekort aan cellen zeer problematisch. Hierdoor moeten er telkens moeilijke keuzes gemaakt worden die worden besproken in overleg genaamd 'wegzendoverleg' van onder meer het OM, de SJIB en het ministerie indien plek gemaakt moet worden, omdat het vaak gedetineerden betreft met ernstige delicten op hun kerfstok. Verder kunnen onherroepelijk geworden vonnissen niet geëxecuteerd worden. Dit werkt niet alleen demotiverend voor de opsporingsdiensten, maar zorgt ook voor een negatieve boodschap richting de gemeenschap en een verkeerde boodschap richting mensen die zich niet aan de wet houden. Bij een tekort aan cellen is het goed kunnen benutten van alternatieven evenzeer van belang. Er wordt dan met name gedacht aan elektronisch toezicht. Dit verloopt echter nog niet optimaal en kan bij ernstige delicten niet ingezet worden. Maar ook voor de inzet van dit soort alternatieven geldt dat het allemaal met elkaar verbonden is. In het geval elektronisch toezicht wordt ingezet dient er namelijk ook weer celcapaciteit beschikbaar te zijn indien nodig.

2.3.5 Aard van de justitiële werkzaamheden vs. bureaucratie

De Raad heeft al eerder in zijn onderzoeken aangehaald dat de structuur en inrichting van de overheidsfinanciën knelpunten oplevert voor de justitiële keten. Dit knelpunt blijft steeds naar voren komen. De te volgen - vaak lange - bureaucratische weg via het ministerie van Justitie en het ministerie van Financiën voor beslissingen en daaraan gekoppelde betalingen laat zich vaak slecht verenigen met de vaak door de aard van de justitiële werkzaamheden vereiste haast die geboden is om beslissingen te nemen en betalingen uit te voeren. Hierdoor ontstaan vaak grote en diverse risico's, waaronder op het gebied van veiligheid en beveiliging, die de justitiële organisaties zich niet kunnen permitteren. De Raad wijst erop dat het erop lijkt dat deze bijzondere positie van de justitiële keten bij bepaalde onderdelen van de overheid niet altijd of onvoldoende onderkend wordt, met alle gevolgen van dien. Het is wezenlijk een heel ander uitgangspunt van waaruit justitie werkt en dat vergt dan ook een wezenlijke andere aanpak, ook voor wat betreft de betalingen. Een van de mogelijke oplossingen die de Raad in dat kader heeft aangedragen om deze ongewenste afhankelijkheid te verminderen is die van financieel mandaat voor diensthooft. Op deze wijze kan er indien nodig sneller gehandeld worden en vindt verantwoording

conform de daarbij behorende procedures achteraf plaats. Het valt de Raad echter op dat in de praktijk nog immer niet gewerkt wordt met een passend financieel mandaat voor diensthoofden. De Raad vraagt hiervoor nogmaals de aandacht.

2.3.6 Bestuurlijke aanpak

Er kan gesteld worden dat een strafrechtelijke aanpak alleen niet het hoofd kan bieden aan de huidige criminaliteitsproblematiek. Door de krachten te bundelen kan gebruik gemaakt worden van een integrale aanpak, waarbij ook aandacht is voor de preventieve kant van bepaalde problematiek. Daarom is het ook noodzakelijk om naast een strafrechtelijke aanpak ook in te zetten op een bestuursrechtelijke aanpak¹⁴. De Raad ziet dat hier steeds meer aandacht voor is en er steeds meer bewogen wordt richting een integrale aanpak waarin ook aandacht is voor bestuurlijke handhaving. Dit komt naar voren op zowel nationale schaal via het eerdergenoemde multidisciplinaire team (Justitie, VSA, TEZVT) alsook in breder verband binnen het Koninkrijk via het JVO inzake de bestuurlijke aanpak ondermijning. De Raad vindt dit een goede ontwikkeling en ziet kansen om de bestuurlijke handhaving steeds meer te betrekken in de strijd tegen criminaliteit.

2.3.7 Stelselmatige niet opvolging aanbevelingen Raad en uitbreiding taken Raad

Stelselmatige niet opvolging aanbevelingen

Indien de minister van Justitie stelselmatig geen gevolg geeft aan de aanbevelingen van de Raad kan de Raad daarvan mededeling doen aan het vertegenwoordigd orgaan van Sint Maarten en de raad van ministers van het Koninkrijk (artikel 32 Rijkswet Raad). Of het geval zich voordoet dat de minister stelselmatig nalaat om gevolg te geven aan de aanbevelingen wordt door de Raad beslist op basis van tenminste twee vervolgonderzoeken naar aanleiding van een vastgesteld inspectierapport. Er zijn momenteel meerdere rapporten waarvoor geldt dat de Raad twee vervolgonderzoeken heeft uitgevoerd. Het betreft de onderwerpen: opsporings- en vervolgingsbeleid OM, Criminaliteitsbestrijdingsfonds, Slachtofferhulp, Strafrechtelijk beslag en de gevangenis. De Raad merkt op dat daar waar de organisaties aan zet zijn of het (deels) in hun macht hebben om de aanbevelingen op te volgen, dit vaak ook is gedaan. Daar waar de organisaties afhankelijk zijn van het ministerie stagneert de opvolging vaker. De Raad spoort de minister daarom aan om de voor de aanbevelingen ingezette aandacht vast te houden zodat de beoogde verbeteringen bewerkstelligd kunnen worden.

Uitbreiding taken

De uitvoerende organisaties douane en het MOT vallen volgens de Landsverordening inrichting en organisatie landsoverheid onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de minister van Justitie. Echter is de Raad ingevolge artikel 3 van de Rijkswet Raad niet belast met de algemene inspectie van deze twee organisaties. De Rijkswet Raad biedt wel de mogelijkheid daartoe. Dit zal dan bij landsverordening of bij wet geregeld moeten worden.¹⁵ Tot op heden is hier geen gebruik van gemaakt door de minister. Gezien het feit dat beide organisaties deel uitmaken van de justitiële keten ziet de Raad daarom kansen om de taken van de Raad op Sint Maarten uit te breiden. Dan kunnen er ook gericht aanbevelingen gedaan

¹⁴ Sint Maarten heeft sinds 2018 een Landsverordening specifiek gericht op bestuurlijke handhaving. Zie [Landsverordening houdende algemene regels inzake de bestuurlijke handhaving van wettelijke voorschriften](#) (Landsverordening bestuurlijke handhaving) | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)

¹⁵ Artikel 3, eerste lid onder c Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving

worden ter verbetering van voor deze organisaties relevante onderwerpen. Het is echter aan de minister om de behoefte hieraan te bepalen.

2.4 Inspecties Raad 2022

Inspecties

Hieronder geeft de Raad een overzicht van de inspecties die de Raad voor 2022 heeft aangevangen dan wel uitgevoerd. De rapporten betreffen in willekeurige volgorde:

Detentieonderzoeken & monitoring aanbevelingen CPT / verzoek ORD's

De Raad monitort op verzoek van het JVO sinds 2016 de opvolging van de aanbevelingen van de Raad en het CPT. De ministers hebben in het JVO in januari 2020 besloten om de Raad te verzoeken een integrale evaluatie van de vier Onderlinge Regelingen Detentie (ORD's) uit te voeren. De Raad heeft het verzoek ingewilligd en besloten om in het kader van de jaarlijkse monitoring van de aanbevelingen een gezamenlijk onderzoek uit te voeren. De ministers¹⁶ van Nederland en Aruba zijn akkoord gegaan om de Raad het onderzoek in hun land te laten verrichten omdat het toezichtgebied van de Raad zich niet uitstrekt tot deze landen. De Raad is na zijn voorbereidingen in 2020 het omvangrijke onderzoek gestart in 2021 en heeft deze in juni 2022 afgerond en aangeboden aan de verschillende ministers van Justitie. De ministers zullen een gezamenlijke reactie formuleren op het rapport. Beiden waren ten tijde van het uitbrengen van deze Staat nog niet aangeboden aan de verschillende vertegenwoordigingen van de landen.

Doorlooptijd: de prioritering, sturing en monitoring van (complexe en eenvoudige) strafzaken

In dit onderzoek bekeek de Raad in hoeverre de justitiële organisaties toegerust zijn om strafzaken binnen een redelijke termijn af te handelen. De Raad bekeek dit aan de hand van de onderwerpen prioritering, de invloed van de soort zaken, de sturing, monitoring en de knelpunten. De Raad heeft dit onderzoek uitgevoerd in 2022 en het rapport zal in het tweede kwartaal van 2023 aangeboden worden aan de minister van Justitie.

Review criminaliteitsbestrijdingsfonds

In 2021 is de Raad in het kader van het onderzoek "algehele review aanbevelingen Raad" nagegaan in hoeverre de eerder gedane aanbevelingen zijn uitgevoerd. Op verzoek van de ministers van Justitie van respectievelijk Curaçao en Sint Maarten heeft de Raad in 2021 ingestemd om, met inachtneming van de bepalingen van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving en het op de onderzoeken van de Raad toepasselijke protocol, de opvolging van de aanbevelingen uit het rapport criminaliteitsbestrijdingsfonds van de Raad te controleren en te monitoren. Dit betekent dat de Raad in 2022 een tweede vervolgonderzoek heeft verricht om de stand van zaken vast te stellen voor wat betreft de opvolging van de aanbevelingen.

Handhaving openbare orde

Gelet op de openbare orde problematieken rondom verschillende crisissituaties en potentiële nieuwe crisissituaties achtte de Raad het van belang om de handhaving van de openbare orde tijdens

¹⁶ De Minister van Justitie en Veiligheid van Nederland; en de Minister van Justitie, Veiligheid en Integratie van Aruba.

buitengewone omstandigheden door het KPSM in kaart te brengen en te toetsen. De Raad bekeek aan de hand van de onderwerpen wettelijk kader en beleid, de organisatie, de taakuitoefening, het informatiebeheer, samenwerking en sturing op welke wijze het KPSM de openbare orde tijdens buitengewone omstandigheden handhaaft. En in hoeverre het functioneren in overeenstemming is met de geldende normen. De Raad heeft dit onderzoek uitgevoerd in 2022 en het rapport zal in het tweede kwartaal van 2023 aangeboden worden aan de minister van Justitie.

Algehele review: vervolgingen in de vorm van deelinspecties

De Raad voert sinds 2020 een algehele review uit voor wat betreft de stand van zaken van de opvolging van zijn aanbevelingen gedaan van 2012 tot met 2018¹⁷. Deze algehele review wordt uitgevoerd in deelinspecties, waarvan er reeds drie zijn uitgevoerd. Het eerste deelonderzoek uitgevoerd in 2020 betrof de onderwerpen jeugd en reclassering (Preventie van jeugdcriminaliteit; Het jeugdrehabilitatiecentrum *Miss Lalie Center*; Jeugd- en volwassenenreclassering). Het tweede deelonderzoek uitgevoerd in 2021 betrof een aantal rapporten over het openbaar ministerie en het criminaliteitsbestrijdingsfonds (Het OM in de incidentgerichte opsporing; De tenuitvoerlegging van geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen; Het opsporings- en vervolgingsbeleid van het OM in Sint Maarten; Samenwerking parketten; en Het Criminaliteitsbestrijdingsfonds. Het derde deelonderzoek uitgevoerd in 2022 betrof een aantal rapporten over met name de politie (Opsporingsproces recherche; Aanpak overvallen; Strafrechtelijk beslag; en Forensische opsporing). De onderzoeksaanpak is daarmee omvangrijker in vergelijking met eerdere specifieke vervolgonderzoeken. Dit resulteert in eveneens omvangrijkere rapportages.

Aanbieding rapporten en reactie aan de Staten

De Raad was de afgelopen jaren in elke Staat genoodzaakt te wijzen op de verantwoordelijkheden van de Staten alsmede de minister van Justitie. Dit omdat de rapporten van de Raad op Sint Maarten al jaren niet of niet consequent overeenkomstig de Rijkswet Raad met een reactie aangeboden werden aan de Staten. Voorts was ook niet bekend of de Staten zelf hier om hebben verzocht. In 2022 kwam hier deels verandering in. De minister van Justitie bood in april 2022 een 24-pagina tellende brief genaamd *'Response report recommendations Law Enforcement Council'* aan de Staten van Sint Maarten aan. In deze brief wijst de minister op haar proactieve benadering van al de tot dan toe gedane aanbevelingen van de Raad. Deze zijn in kaart gebracht en besproken met de verschillende justitiële organisaties. Er werd met name ingezet op het creëren van bewustzijn en een gedeelde verantwoordelijkheid. Gelet op het feit dat de Raad veel en uiteenlopende aanbevelingen deed in zijn rapporten tot dan toe heeft de minister in de brief niet elke aanbeveling afzonderlijk besproken, maar gaat de minister in op diverse terugkerende thema's. Ook worden er recente ontwikkelingen en verwachte resultaten in de brief besproken. Met de brief was een inhaalslag gemaakt in achterstallige reacties op de rapporten aan de Staten en zou vanaf dan weer overeenkomstig de bepaling in de Rijkswet Raad gehandeld kunnen worden. Echter is dit helaas nog niet het geval. Van de vier rapporten die na de genoemde brief in april 2022 zijn gepubliceerd, is één rapport (illegale vuurwapens) met een reactie van de minister aangeboden aan de Staten. Verder wordt ten aanzien van een ander rapport (onderlinge regelingen detentie) thans gewerkt aan één gezamenlijke reactie van de betrokken ministers van Justitie, waarna het tezamen met het rapport aangeboden kan

¹⁷ Dit is in lijn met de door de Raad gehanteerde review termijn van (minimaal) 2 jaar. Wel kan het voorkomen dat de Raad in de deelinspecties in het kader van de algehele review de resultaten van de review rapporten tot en met het jaar 2021 betreft, aangezien hierin geen nieuwe aanbevelingen worden gedaan maar de opvolging van eerder gedane aanbevelingen is geëvalueerd.

worden aan de verschillende vertegenwoordigende organen. Voor de overige twee rapporten (witwassen & terrorismefinanciering en deelonderzoek 2) is geen reactie geformuleerd en zijn de rapporten niet aan de Staten aangeboden. Aangezien de rapporten met reacties nog immer niet consequent worden aangeboden aan de Staten, wijst de Raad nogmaals op ieders verantwoordelijkheden hieromtrent alsmede specifiek op de kaderstellende, controlerende en budgetterende rol van de Staten.

3. Tot slot

Voor het versterken van de rechtsstaat is onder meer nodig dat de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde versterkt wordt. Dit kan alleen bereikt worden met de nodige aandacht en investeringen daarin. In deze Staat is met name gekeken naar de ontwikkelingen in 2022 op het gebied van de voornaamste hoogte- en knelpunten van de afzonderlijke justitiële organisaties, maar ook naar meer overkoepelende thema's die op basis daarvan naar voren komen en van invloed zijn op de gehele justitiële keten. Ook ieders rol en verantwoordelijkheid voor die versterking van de rechtsstaat heeft de Raad naar voren gebracht en een nadrukkelijk beroep op gedaan. In het licht van de steeds complexer wordende, veranderende en vaak grensoverschrijdende criminaliteit is te zien dat de druk op de justitiële organisaties in Sint Maarten steeds meer toeneemt door het ten dele dan wel geheel ontbreken van essentiële randvoorwaarden zoals financiële, personele en materiele capaciteit benodigd voor de uitvoering van de werkzaamheden. Het gebrek daaraan maakt het efficiënt omgaan met de beperkte capaciteit steeds noodzakelijker en leidt meer en meer tot intensievere (inter)nationale- en koninkrijksamenwerking en het steeds belangrijker worden van onderzoek en betrouwbare informatie vergaring en -deling als basis voor keuzes en prioritering. De Raad vindt een intensievere samenwerking op zichzelf een goede ontwikkeling, zeker gezien de daarmee gepaard gaande investeringen tot nu toe. De Raad maakt zich echter net als verschillende andere ketenpartners wel zorgen om het achterblijven van investeringen in de lokale justitiële organisaties. Zeker in vergelijking met de bovenlandelijke organisaties. Hoewel al de justitiemedewerkers zich dagelijks inzetten, belemmert het uitblijven van de benodigde investeringen de professionalisering van diverse organisaties. Indien Sint Maarten een professionele justitiële keten en daarmee rechtshandhaving wenst die samen met andere relevante partners de strijd tegen criminaliteit kan aangaan moet daarin flink geïnvesteerd worden. Indien dat niet gebeurt, gaat dit ten koste van de slagkracht van de rechtshandhaving en wordt daarmee ook ingeleverd op de veiligheid in Sint Maarten. De Raad vraagt hier dan ook in deze Staat specifiek de aandacht voor en wijst op de daarmee gepaard gaande risico's indien dit uitblijft. Voorts merkt de Raad op dat ook de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde een van de schakels is in het groter geheel. Daarom moet er ook aandacht zijn voor zowel een bestuurlijke aanpak alsmede preventie om door middel van een integrale aanpak een (meer) sluitend net in de strijd tegen criminaliteit te kunnen bewerkstelligen.

De Raad spreekt de hoop uit dat de rechtshandhaving op Sint Maarten de steun krijgt van de daarvoor verantwoordelijken zodat ingezet kan (blijven) worden op het gezamenlijke doel, zijnde een zo veilig mogelijk Sint Maarten. De Raad ziet zoals altijd uit naar de komende ontwikkelingen.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

Mr. M.I. Koelewijn, voorzitter,
Mr. L.M. Virginia.

Bijlage 1: Gepubliceerde rapporten van de Raad vestiging Sint Maarten

Rapporten 2012-2022

Publicatie-jaar	Onderwerp rapport	Organisatie(s)	Individuele reactie MvJ
2012	Aangifteproces	KPSM	Ja
2012	Jeugdreclassering	Voogdijraad	Ja
2012	Slachtofferhulp	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Ja
2012	Opsporingsproces recherche	KPSM	Ja
2013	Detentiecapaciteit	Gevangeniswezen	Ja
2013	Grenscontrole personenverkeer	IGD	Ja
2013	OM in de incidentgerichte opsporing	OM	Ja
2013	Politieonderwijs	KPSM	Ja
2013	Volwassenenreclassering	SJIB	Ja
2014	Strafrechtelijk beslag	KPSM	Ja
2014	Beveiliging en veiligheid detentie	Gevangeniswezen	Nee
2014	Beveiliging van gezagsdragers	Diverse (o.a. VDSM, KPSM, OM)	Nee
2014	Tenuitvoerlegging geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen	OM	Nee
2014	Toelating en uitzetting van vreemdelingen	IGD	Nee
2014	Toepassing geweld	KPSM	Nee
2014	Review aangifteproces	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
2015	Review jeugdreclassering	Voogdijraad	Nee
2015	Aanpak overvallen	KPSM	Nee
2015	Preventie jeugdcriminaliteit	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
2015	Uitwisseling politie en justitiële gegevens binnen het Koninkrijk	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
2015	Behandeling personen verslaving of gedragsstoornis strafrechtsketen	Diverse (o.a. KPSM, OM, MHF, SJIB, TPF, detentiewezen)	Nee
2015	Opsporings- en vervolgingsbeleid OM	OM	Nee
2016	Review Volwassenenreclassering	SJIB	Nee
2016	Review Opsporingsproces recherche	KPSM	Ja
2016	Bewaking en beveiliging van personen en objecten	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
2016	Review Slachtofferhulp (eerste review)	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
2016	Prostitutiebeleid en handhaving	Diverse (o.a. Bestuurlijke handhavers, KPSM, OM)	Nee
2016	PI rechtspositie gedetineerden en personeel & organisatie	Gevangeniswezen	Nee
2016	Justitiële jeugdinstelling MLC	Gevangeniswezen	Nee
2017	PI Interne veiligheid en maatschappijbeveiliging	Gevangeniswezen	Nee
2017	PI Omgang met gedetineerden en maatschappelijke integratie	Gevangeniswezen	Nee
2017	Review Grenscontrole personenverkeer	IGD	Nee
2017	Review OM Incidentgerichte opsporing	OM	Nee
2017	Review Politieonderwijs	KPSM	Nee
2018	Forensische opsporing	Diverse (o.a. KPSM, LR)	Ja
2018	Review PI Interne veiligheid en maatschappijbeveiliging	Gevangeniswezen	Ja
2018	Review PI Rechtspositie gedetineerden en personeel & organisatie	Gevangeniswezen	Ja
2018	Review Tenuitvoerlegging geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen	OM	Nee
2018	Kustwacht	Kustwacht	Ja

2018	Bureau interne zaken	KPSM	Ja
2018	Samenwerking parketten	OM	Nee
2019	Criminaliteitsbestrijdingsfonds	Diverse (o.a. KPSM, OM, minister van Justitie)	Nee
2019	Review Strafrechtelijk beslag	KPSM	Nee
2019	Review gevangenis, MLC, politiecellen en grenshospitium Simpson Bay (tweede review)	Gevangeniswezen	Nee
2019	Review Opsporing- en vervolgingsbeleid OM	OM	Nee
2019	Review Slachtofferhulp (tweede review)	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
2019	Review Toepassing geweld	KPSM	Nee
2020	Aanpak mensenhandel en mensensmokkel	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
2020	Aanpak drugscriminaliteit en drugsgerelateerde problematiek	Diverse (o.a. KPSM, OM)	Nee
2020	Review Toelating en uitzetting vreemdelingen	IGD	Nee
2020	Huiselijk geweld	Diverse (o.a. KPSM, OM, VR, SJIB, Safe Haven)	Ja
2021	Algehele review Deelonderzoek 1 Preventie jeugdcriminaliteit; Jeugdrehabilitatiecentrum Miss Lalie Center; en Jeugd- en volwassenenreclassering	Diverse (o.a. KPSM, OM, VR, SJIB, gevangeniswezen)	Nee
2021	Doorlichting Landsrecherche	Landsrecherche	Nee
2021	Algehele review Deelonderzoek 2 Criminaliteitsbestrijdingsfonds; Opsporings- en vervolgingsbeleid OM; Tenuitvoerlegging van geldboetes, schadevergoeding en ontnemingen; Het OM in de incidentgericht opsporing; en Samenwerking tussen parketten OM	Diverse (o.a. OM, LR, KPSM, ministerie van Justitie)	Nee
2022	In de brief gedateerd 4 april 2022 heeft de minister van Justitie een algemene reactie op de aanbevelingen van de Raad aangeboden aan de Staten. Hierin is op algemene onderwerpen ingegaan.		
2022	Evaluatie onderlinge regelingen detentie	Diverse (o.a. PPG/OM, ministeries van Justitie, gevangenis)	Pending ¹⁸
2022	Illegale vuurwapens	Diverse (o.a. OM, KPSM, ministerie van Justitie, douane, KW)	Ja
2022	Witwassen en terrorisme financiering	Diverse (o.a. PPG/OM, KW, KPSM, ministerie van Justitie, douane, MOT)	Nee
2022	Tweede vervolgonderzoek criminaliteitsbestrijdingsfonds	Ministerie van Justitie)	Nee
Lopende onderzoeken			
2023	Algehele review Deelonderzoek 3 Opsporingsproces recherche; Aanpak overvallen, Strafrechtelijk beslag; en Forensische opsporing	Diverse (o.a. KPSM, OM, LR en ministerie van Justitie)	Aangeboden aan de minister van Justitie op 16 maart 2023
2023	Doorlooptijd: de prioritering, sturing en monitoring van (complexe en eenvoudige) strafzaken	Diverse (KPSM, OM, LR)	Aanbieding Q2
2023	Handhaving van de openbare orde tijdens buitengewone omstandigheden	Diverse (o.a. KPSM, ministerie van Justitie)	Aanbieding Q2

¹⁸ Dit onderzoek is verricht op verzoek van de ministers van Justitie (en Veiligheid) van Aruba, Curaçao, Nederland en Sint Maarten. De ministers zijn voornemens een gezamenlijke reactie te formuleren.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving

Juancho Yrausquin Blvd 26, Unit 3G | Philipsburg | Sint Maarten

info@rrh-sxm.org

www.raadrechtshandhaving.com

April 2023